

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії**

**ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКИХ
ДОРАМ**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми
**«Корейська мова і література
та переклад, англійська мова»,**
спеціальність – 035.066
Філологія (східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – корейська)
**Пірюза Арташесівна
ГРИГОРЯН**

Науковий керівник:
д. філос.н., асист. Оксана
КІНДЖИБАЛА

«Допущено до захисту»
Протокол засідання
кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
протокол № 16 від «28» травня 2025 року
завідувач кафедри
д.філол.н., доц. Наталя ІСАЄВА

КИЇВ
2025

АНОТАЦІЯ

Григорян Пірюза. Лінгвокультурологічні особливості корейських дорам.

У роботі досліджено лінгвокультурологічні особливості сучасних корейських дорам як важливого феномену масової культури, що показує мовні та культурні цінності Республіки Корея.

Об'єктом дослідження є корейські серіали, предметом — мовні і культурні елементи, представлені у дорамному дискурсі. Мета полягає у виявленні лінгвокультурних концептів, соціокультурних кодів і мовних реалій, що поширюються через дорами.

У першому розділі проаналізовано теоретичні засади лінгвокультурології, зокрема поняття культурного коду, кінодискурсу, кінотексту та аудіовізуального перекладу. Окрема увага приділена методологічній основі, що включає елементи соціолінгвістичного аналізу, когнітивно – лінгвістичного аналізу, дискурсивного і порівняльного підходів для глибшого розуміння і осмислення лінгвокультурологічних особливостей.

У другому розділі здійснено практичний аналіз корейських дорам на основі автентичних реплік. Проаналізовано культурні концепти (효, 정, 눈치, 한, 우리, 체면), мовний етикет, явища конглішу, сленгу, мовного перемикання, а також вплив стереотипів і популяризацію корейської мови. Проведене анкетування дозволило зафіксувати мовні одиниці, які найчастіше засвоюються глядачами і сприяють мовному та культурному зануренню.

Результати дослідження мають прикладне значення для викладання корейської мови, перекладознавства, міжкультурної комунікації та вивчення аудіовізуальних жанрів. Робота підтверджує, що дорами мають не лише розважальну функцію, а й формують лінгвокультурну свідомість глобального глядача, й активно сприяють поширенню мовних реалій.

Ключові слова: корейські дорами, лінгвокультурологія, масова культура, культурні концепти, мовна поведінка, стереотипи, аудіовізуальний переклад, соціолінгвістика.

ABSTRACT

Hryhorian Piriuzza. Linguocultural peculiarities of Korean dramas.

The thesis explores the linguocultural peculiarities of modern Korean dramas as a significant phenomenon of mass culture that transmits linguistic and cultural values of South Korea. The object of the research is Korean TV series, and the subject is the linguistic and cultural elements represented in drama discourse. The aim is to identify linguocultural concepts, sociocultural codes, and language realities disseminated through Korean dramas.

The first chapter analyzes the theoretical foundations of linguoculturology, in particular the notions of cultural code, cinema discourse, cinema text, and audiovisual translation. Special attention is paid to the methodological framework, which includes elements of qualitative sociolinguistic analysis, cognitive linguistic analysis, as well as discursive and comparative approaches for a deeper understanding and comprehension of linguistic and cultural peculiarities.

The second chapter offers a practical analysis of Korean dramas based on authentic character dialogues. The study examines key cultural concepts (효, 정, 눈치, 한, 우리, 체면), analyzes language etiquette, phenomena such as Konglish, slang, and code-switching, as well as the influence of stereotypes and the popularization of the Korean language. A survey was conducted to identify the most commonly remembered linguistic units among viewers which promote linguistic and cultural immersion.

The results of the study have applied value for teaching Korean, translation studies, intercultural communication, and the analysis of audiovisual genres. The research confirms that Korean dramas function not only as entertainment but also as a means of shaping global viewers' linguocultural awareness and contribution to the dissemination of Korean linguistic realities.

Key words: Korean dramas, linguoculturology, mass culture, cultural concepts, language behavior, stereotypes, audiovisual translation, sociolinguistics.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ КОРЕЙСЬКИХ ДОРАМ.....	8
1.1. Лінгвокультурологія як напрям дослідження мови і культури	8
1.2. Культурно-мовна специфіка аудіовізуального перекладу в корейських дорамах.....	12
1.3. Особливості міжкультурної комунікації через призму кінематографа	15
Висновки до першого розділу	17
РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКИХ ДОРАМ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖКУЛЬТУРНУ КОМУНІКАЦІЮ	19
2.1. Лінгвокультурні концепти в діалогах персонажів	19
2.2. Соціально-культурні коди та мовний етикет	24
2.3. Взаємодія мови, культури та глобалізації	28
2.4. Культурні стереотипи та їх вплив на сприйняття Кореї.....	33
2.5. Поширення корейських мовних реалій через масову культуру .	36
Висновки до другого розділу	38
ВИСНОВКИ.....	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	42
ДОДАТКИ.....	47
Додаток 1. Найчастіше згадувані корейські слова серед глядачів дорам (за результатами опитування)	47

ВСТУП

У сучасному світі, де медіаконтент є потужним інструментом глобального впливу, особливе місце займають корейські дорами, які не лише захоплюють глядача драматургією та естетикою, а й функціонують як носії національної культури, ментальності та мовних особливостей. За останні десятиліття феномен корейської хвилі (한류) трансформував локальний кінематограф на глобальне культурне явище, зробивши дорами ключовим елементом міжкультурної комунікації. У зв'язку з цим актуальним є лінгвокультурологічний підхід до аналізу мови персонажів, соціокультурних кодів, мовного етикету та стилістики перекладу дорам, адже саме через мову відбувається засвоєння культурних смислів, традицій і світоглядних орієнтирів народу.

Актуальність теми зумовлена стрімким зростанням впливу корейської культури на світову медіасферу, популяризацією корейських дорам як засобу міжкультурної комунікації та підвищенням інтересу до вивчення корейської мови. У контексті глобалізації саме дорами стають платформою, через яку здійснюється передача національних цінностей, культурних кодів, ментальних установок і мовної специфіки. Їхня лінгвокультурна насиченість — використання концептів, етикету, стереотипів, особливих мовних форм — потребує детального наукового осмислення, адже саме через мову в дорамах формується образ Кореї у свідомості іноземного глядача. Цей медіапродукт не лише відображає національні мовні реалії, а й формує нові міжкультурні сенси, що робить тему дослідження вкрай актуальною для сучасної філології.

Практичне значення роботи полягає у можливості застосування її результатів у перекладознавстві, міжкультурній комунікації, викладанні корейської мови як іноземної, а також у підготовці фахівців-філологів до роботи з автентичними аудіовізуальними текстами. Дослідження має прикладну цінність для викладачів, перекладачів, субтитрувальників і культурних медіаторів, які працюють із контентом корейського походження. Крім того, результати можуть бути використані для вдосконалення стратегій адаптації культурно маркованих

елементів у перекладі та для підвищення ефективності міжкультурного спілкування в освітньому та медійному середовищі.

Наукове підґрунтя дослідження базується на працях з лінгвокультурології: А. Загнітко, І. Богданова; А. Бондаренко; когнітивної лінгвістики: Ф. Бацевич, К. Ангеловська; філософії мови: В. фон Гумбольдт; гіпотези мовної відносності Б. Лі Уорф; міжкультурної комунікації: І. Бондаревич, Т. Тарасенко; кінодискурсу: Т. Крисанова; а також сучасного перекладознавства, зокрема аудіовізуального перекладу: Н. Матківська, Diaz Cintas & Anderman, Skuggevik.

Мета дослідження — проаналізувати лінгвокультурологічні особливості корейських дорам як текстів, що відображають національну ментальність, мовну специфіку та міжкультурні процеси, спричинені глобалізацією.

Завдання дослідження. Поставлена мета обумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- охарактеризувати теоретичні засади лінгвокультурологічного підходу;
- з'ясувати особливості аудіовізуального перекладу дорам;
- проаналізувати специфіки кінодискурсу і кінотексту як мовного втілення культурних кодів в корейських серіалах;
- проаналізувати культурні концепти, представлені в діалогах персонажів;
- виявити функції мовного етикету та соціокультурних кодів у дорамах;
- дослідити явища сленгу, конглішу та мовного перемикання;
- визначити вплив дорам на глобальне сприйняття корейської культури;
- виявити вплив культурних стереотипів на сприйняття корейських дорам міжнародною аудиторією;
- з'ясувати, яким чином дорами сприяють поширенню корейських мовних реалій у світі.

Об'єктом дослідження є мова персонажів корейських дорам як вияв лінгвокультурних особливостей.

Предметом дослідження виступають вербальні й невербальні елементи мовної комунікації в дорамах, що репрезентують культурні коди, концепти, стереотипи, мовний етикет та явища мовної глобалізації.

Методологічну основу становлять положення сучасної лінгвокультурології, перекладознавства, соціолінгвістики, культурології, когнітивної лінгвістики та міжкультурної герменевтики; також концептологічного і семіотичного аналізу.

Методи дослідження. У процесі написання роботи використовувалися дослідні методи аналізу та синтезу, аналізу наукових джерел, спостереження за мовною поведінкою персонажів, якісного контент-аналізу дорам, інтерпретації лінгвокультурних концептів та їхнього впливу на глядацьке сприйняття, зіставлення перекладених реплік з оригіналом, описового і контекстуального аналізу.

Використання в ході дослідження анкетування глядачів, які зацікавилися корейською мовою після перегляду дорам (емпіричне підтвердження впливу аудіовізуального контенту на мовну мотивацію). Також елементи якісного соціолінгвістичного дослідження — вивчення мовної поведінки реципієнтів у міжкультурному контексті.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ

ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ КОРЕЙСЬКИХ ДОРАМ

1.1. Лінгвокультурологія як напрям дослідження мови і культури

Лінгвокультурологія — це наука, яка досліджує, як культура відображається й закріплюється в мові та мовленні. Вона показує, яким чином мовні форми передають культурну своєрідність певного народу [Загнітко, Богданова 2017, с. 17]. Ця дисципліна з'явилася на перетині лінгвістики, культурології, соціолінгвістики, етнолінгвістики та когнітивної науки. Вона досліджує як мовні одиниці: лексеми, фразеологізми, граматичні категорії, так і дискурсивні структури, через які реалізується культурний досвід певної етнічної спільноти.

Мова і культура нерозривно пов'язані між собою, оскільки мова виступає не лише засобом комунікації, а й основним механізмом збереження і трансляції культурних знань, норм, цінностей, символів. Саме через мову особистість безпосередньо входить у культуру, засвоює її моделі поведінки, уявлення про світ і формується як носій певної ментальності. І тому ця галузь пов'язана з вивченням мовної свідомості, національної картини світу, особливостей ментально-лінгвістичного комплексу. Культура виражає себе, передусім, у мові, і саме вона спроможна привести людину в певну культуру. Мова, крім того, має індивідуальну форму, яка впливає на характер свідомості її носіїв [Рускуліс 2013]. Спираючись на певні знакові системи, культура й мова відтворюють світогляд народу та переживають зміни, трансформації в процесі історичного розгортання подій. Крім того, у подальшому ці ідеї були концептуально розвинуті в гіпотезі Сепіра – Уорфа досить ефективним чином. Мова значною мірою визначає когнітивні процеси її носіїв, точніше її структура формує осмислення і пізнання реальності, що оточує нас [Al-Sheikh Hussein B 2012] (тут і далі переклад наш. — П.Г). Існування різних мовних систем відображає існування різних форм світосприйняття й мислення людей, які говорять цими мовами. Категорії та типи, які ми виокремлюємо з навколишнього світу явищ, не існують там у готовому

вигляді, так ніби вони очевидні для кожного спостерігача; навпаки — світ постає перед нами як калейдоскопічний потік вражень, який потребує впорядкування нашою свідомістю — а це впорядкування в значній мірі здійснюється через мовні системи, закладені в нашої свідомості. Ми розчленовуємо природу, організовуємо її в поняття і надаємо їм значення саме так, як це робимо, головним чином тому, що ми є учасниками певної домовленості щодо такого способу організації — домовленості, яка діє в межах мовної спільноти та зафіксована у структурних моделях нашої мови. Ця домовленість, звісно, є неявною і неформалізованою, однак її умови є абсолютно обов'язковими: ми не можемо говорити взагалі, якщо не підпорядковуємося встановленій організації й класифікації даних, які ця домовленість передбачає [Whorf 2012].

Особливо важливим є положення про те, що наявність або відсутність певних мовних одиниць у лексичному складі мови безпосередньо впливає на здатність носіїв тієї чи іншої мовної спільноти говорити про певні явища. Якщо мова має усталені слова чи терміни для позначення конкретних предметів, процесів або понять, її носіям значно легше їх описувати та обговорювати. Така ситуація добре ілюструється на прикладі фахових мов: зокрема, представники медичної спільноти, завдяки наявності спеціалізованої термінології, можуть легко й точно говорити про складні біологічні чи патологічні процеси. У ширшому культурному контексті це твердження поглиблюється: якщо в одній мові закріплені лексико-граматичні категорії для опису певних розрізень, які в іншій мові не виокремлюються, то представники першої мовної спільноти, як правило, швидше та чіткіше помічають відповідні відмінності в реальному світі. Така мовна диференціація не лише впливає на когнітивні процеси, а й формує особливу мовну картину світу, притаманну певній культурі [Al-Sheikh Hussein B 2012].

За спостереженням Алли Бондаренко, мова не лише передає знання про культурну спадщину, а й зберігає почуття та переживання, що формують художню виразність етносу. Вона підкреслює, що мовні форми тісно пов'язані з

культурними смислами і змінюються разом із соціальними та історичними процесами [Бондаренко 2021, с. 8].

З огляду на викладене, доцільним є розгляд основних понять лінгвокультурології, що становлять теоретичну основу цього напрямку та дозволяють детальніше проаналізувати взаємодію мови і культури.

Одним із ключових основних понять лінгвокультурології є концепт. Це вагома одиниця колективної свідомості, яка передає уявлення про предмети ідеального чи реального світу, надає їм значення та фіксується в національній ментальності у вербально визначеному вигляді. Саме через концепти відбувається передача культури та осмислення дійсності в межах мовної картини світу. До прикладів таких універсальних концептів належать: *добро, зло, слава, свобода, воля, зрада, правда, доля* [Загнітко, Богданова 2017, с. 34]. Особливе місце в системі концептів посідають константи – незмінний, стійкий концепт культури. Вони зберігають ціннісну значущість протягом тривалого історичного часу. Наприклад: *кохання, віра, радість*, які є універсальними орієнтирами в різних культурах [Загнітко, Богданова 2017, с. 36].

Наступним поняттям є лінгвокультурема. Вона розглядається як одиниця мовної картини світу, що поєднує мовну форму, концептуальний зміст і культурно зумовлені асоціації, відображаючи національні особливості мислення, менталітету та комунікативної поведінки народу [Артемова 2018, с. 12]. На відміну від звичайного слова, лінгвокультурема має подвійне навантаження: вона не лише називає предмет чи явище, а й транслює певні цінності, символічні смисли, історичну або емоційну значущість, які склалися у межах конкретної культури.

Важливу роль у межах лінгвокультурологічного дослідження відіграє поняття мовної особистості, яка розглядається як суб'єкт мовної діяльності, носій мови, культури й національної ментальності [Бондаренко 2021, с. 108]. Мовна особистість володіє сукупністю здібностей і знань, що дозволяють не лише створювати, а й інтерпретувати мовлення відповідно до рівня його складності, цільової спрямованості та культурно-комунікативного контексту. Її формування

передбачає не лише мовну, а й культурну компетенцію — здатність орієнтуватися в культурно зумовлених смислах, символах, нормах, традиціях. Наприклад, корейська мова містить розгалужену систему мовних рівнів ввічливості 존댓말/반말 (формальна/неформальна), які регламентують спілкування залежно від статусу співрозмовника. Така структурна особливість мови впливає на комунікативну поведінку носія і формує його як мовну особистість, орієнтовану на соціальну ієрархію та повагу до старших.

Тісно пов'язане з мовною особистістю поняття ментальності, яка відображає специфіку національного світосприйняття, мислення та поведінки. Ментальність охоплює інтелектуальні, емоційні та духовні риси, характерні для певної лінгвокультурної спільноти. Це спосіб бачення світу, де думка невідокремлена від емоцій [Козловець 2018, с. 48–53]. Водночас менталітет трактується як глибинна когнітивно-культурна структура, що обумовлює характерні риси колективної свідомості й проявляється на рівні мовної картини світу.

Не менш значущими для лінгвокультурології є стереотипи - типізовані уявлення про явища, об'єкти або поведінку, які ґрунтуються на культурному досвіді спільноти. Вони відображаються в мові у формі фразеологізмів, прислів'їв, метафор тощо та мають велике значення для міжкультурної комунікації [Бацевич 2004, с. 123].

Особливу увагу лінгвокультурологія приділяє мовній картині світу — структурованій системі уявлень про реальність, зафіксованих у мові. Вона є результатом історичного досвіду народу та відображає його цінності, норми, погляди [Ангеловська 2019, с. 46]. Від мовної слід відрізняти когнітивну (концептуальну) картину світу, яка охоплює глибші рівні пізнання, концептуалізації та систематизації знань. Обидві картини перебувають у взаємодії та взаємовпливі, сприяючи формуванню культурної ідентичності.

1.2. Культурно-мовна специфіка аудіовізуального перекладу в корейських дорамах

В умовах глобалізованого медіапростору аудіовізуальний переклад набуває особливої актуальності як засіб міжкультурної комунікації. Він охоплює процес передачі змісту мультимодальних текстів – фільмів, телесеріалів, дорам, документалістики тощо – з однієї мови на іншу із врахуванням вербальних і невербальних компонентів. За визначенням Н. Матківської, «аудіовізуальний переклад – це переклад вербального складника відео, головною особливістю якого є синхронізація вербальної та невербальної частин» [Матківська 2015, с. 148]. Це твердження наголошує на тому, що переклад у межах аудіовізуального контенту не може бути відірваним від зображення, звукового супроводу та темпу подачі реплік.

У свою чергу, зарубіжні дослідники трактують аудіовізуальний переклад як перенесення мультимедійних текстів до іншої культури. Л. Гонзалез визначає його як «переклад мультимодальних і мультимедійних текстів іншою мовою з перенесенням у межі іншої культури» [Pérez-González 2020]. Це трактування підкреслює не лише лінгвістичний, а й культурний аспект перекладу, що є особливо важливим у випадку корейських дорам як носіїв специфічної мовної культури.

У процесі аналізу аудіовізуального перекладу доцільно спиратися на поняття *кінодискурсу* та *кінотексту*, які забезпечують теоретичну базу для дослідження специфіки мовного втілення культурних кодів в корейських серіалах.

Як зазначає Т. Крисанова, кінотекст є завершеним полікодовим медіапродуктом, що поєднує вербальні та невербальні елементи, організовані згідно з комунікативним задумом авторського колективу. Він характеризується ознаками цілісності, зв'язності, прагматичної спрямованості, локальної й часової віднесеності, а також виконує функцію тексту масової комунікації. Кінотекст містить у собі множину кодів — лінгвістичних, звукових, візуальних — що формують єдиний смисловий простір, який сприймається глядачем через аудіовізуальний канал [Крисанова 2014, с. 99].

У свою чергу, кінодискурс постає як комунікативний простір взаємодії між авторами та реципієнтами фільму, де особливе значення мають соціальні, культурні й історичні контексти. Крисанова підкреслює, що кінодискурс не обмежується лише вербальною складовою — він є результатом дії багатьох кодів, які передають смисли як буквально, так і через метафоричні образи, символи та емоції. Така багатошаровість дискурсу зумовлює складність перекладацької діяльності, адже перекладач має не лише транслювати мовні одиниці, а й відтворити культурну й емоційну атмосферу, закладену авторами у тексті [Крисанова 2014, с. 101].

Корейські дорами відзначаються високою щільністю культурно маркованої лексики, що є відображенням ієрархічної структури суспільства, ментальних уявлень, традицій, етикету та релігійних вірувань. Мова персонажів формується під впливом вікових, соціальних та рольових особливостей, що ускладнює процес перекладу, оскільки пряма передача таких відтінків у мовах з іншою культурною моделлю часто є неможливою без адаптації.

Як зазначає І. Кустовська, іноземні фільми та серіали, зокрема дорами, «вимагають від перекладача володіння мовно-культурними реаліями, оскільки мають бути враховані не лише мовленнєві особливості, а й специфіка назв місць, імен персонажів, стилю мовлення, що служить для передачі атмосферності й автентичності» [Кустовська 2023, с. 89].

Однією з ключових проблем є передача так званих культурних реалій: етнічної символіки, історичних назв, традиційної кухні, соціальних ролей. Наприклад, у дорамі часто згадуються поняття «차례» (обряд поминання предків) або «호칭» (система звертань), що мають глибоке культурне коріння і потребують коментарів або адаптації.

Як свідчить практика, буквальний переклад таких елементів нерідко призводить до втрати сенсу або викривлення образу. У зв'язку з цим постає проблема культурного бар'єру, яку можна подолати лише за умови високого рівня культурної та емоційної компетентності перекладача. Скужевік вказує на необхідність формування цілісного підходу до передачі таких елементів, що

забезпечить «адекватне сприйняття аудіовізуального продукту і збереження його смислового навантаження» [Skuggevik 2009, с. 198].

Ще одним викликом у процесі перекладу є збереження стилістики мовлення персонажів: рівня емоційності, соціального статусу, характеру. Мовна палітра дорам варіюється від піднесеної офіційної до неформальної, сленгової або навіть агресивної мови. Перекладач має забезпечити не лише точну передачу змісту репліки, а й зберегти інтонаційні, стилістичні та емоційні особливості.

Діас Сінтас та Андерман вказують на п'ять рівнів субтитрувальної компетентності, серед яких виокремлюється лінгвістичний, психоемоційний і стратегічний компоненти [Diaz-Cintas, Anderman 2009]. Саме ці аспекти критично важливі у перекладі дорам, оскільки дозволяють зберігати не лише інформаційне, а й естетичне сприйняття твору. Наприклад, збереження саркастичного підтексту в діалозі між героями або інтонаційного напруження в кульмінаційній сцені потребує ретельного добору лексики, синтаксису та розділових знаків у субтитрах.

Варто наголосити, що перекладач у контексті дорам виступає не лише мовним посередником, а й інтерпретатором культури. Його завданням є створення адаптованої, але автентичної версії твору, яка б одночасно була зрозумілою для іншомовного глядача та зберігала національну специфіку оригіналу.

Як зазначає І. Кустовська, перекладач «реалізує не лише авторську художню правду, а й свою власну перекладацьку дійсність, що вимагає професійної майстерності» [Кустовська 2023]. Такий підхід відповідає ідеї суб'єктності перекладача, яка набула розвитку в сучасному перекладознавстві. Перекладач виконує роль культурного посередника, від якого залежить сприйняття тексту глядачем, зокрема у контексті таких глибоко національних жанрів, як корейські дорами.

1.3. Особливості міжкультурної комунікації через призму кінематографа

У сучасному глобалізованому суспільстві аудіовізуальний контент, зокрема фільми та серіали, набуває особливої ролі в міжкультурній комунікації. Завдяки перекладові, адаптації та широкій доступності, ці медіатексти виконують не лише розважальну функцію, а й стають засобом трансляції культурних цінностей, способів мислення та поведінкових моделей різних народів. Корейські дорами в цьому процесі посідають помітне місце, виступаючи своєрідними культурними посередниками між Кореєю та глобальною аудиторією.

Міжкультурна комунікація розуміється як обмін вербальними й невербальними повідомленнями між представниками різних культурних систем. Її основною метою є взаємне розуміння попри відмінності у мовній картині світу, цінностях та ментальних установках. За визначенням І. Бондаревича, міжкультурна комунікація — це не лише форма соціального знання, а й «активність і креативність особистості в діалозі культур» [Бондаревич 2008].

Масова свідомість у сучасному суспільстві дедалі більше піддається впливу медіа, й саме кіно здатне змінювати уявлення людей про світ [Андрійчук 2019]. На цій підставі кінематограф розглядається як чинник символічного управління культурним простором, а особливо корейські дорами, виступають дієвим інструментом «м'якої сили» — культурного впливу, який не вимагає примусу, а натомість формує інтерес, довіру й емпатію.

Феномен корейської хвилі, іншими словами Халлю (한류), яскраво демонструє, як кіно, серіали, музика та інші елементи масової культури можуть впливати на сприйняття країни за кордоном. З 1990-х років уряд Республіки Корея активно підтримував експорт культури, що включало субсидії, створення цифрових хабів (наприклад, Digital Media City) та туристичні кампанії [Cho 2005, с. 167]. Корейські дорами стали результатом цієї стратегії: вони виводять культурні особливості Південної Кореї на глобальний рівень.

У межах лінгвокультурологічного підходу важливо звернути увагу на те, що дорами передають не лише сюжет, а й мовну картину світу Кореї. Саме мова

персонажів, особливості ввічливих форм, граматичних конструкцій, звертань та стилістичних рівнів створюють у глядача враження про реалії корейського життя. Наприклад, такі слова як *효* (пошана до батьків), *정* (емоційна прив'язаність) не мають точних відповідників в інших мовах і потребують глибокого культурного аналізу. Їх значення розкривається у контексті взаємодії героїв, поведінкових норм, етикету й цінностей.

У зв'язку з цим важливим є поняття лінгвокультурної лакуни — явища, коли культурно значуща одиниця в мові-джерелі не має прямого відповідника в мові-реципієнті. Як зазначає Т. В. Тарасенко, використання іншомовного слова потребує обережності, адже за ним стоїть не лише значення, а й культурний контекст. Щоб уникнути непорозумінь у міжкультурній комунікації, важливо знати не тільки переклад, а й роль слова у культурі його носіїв [Тарасенко 2016]. У дорамах таких лакун дуже багато: звертання *сонбенім*, розрізнення мовних рівнів (*존댓말* і *반말*), соціальні ролі (*агасі*, *самонім*) тощо. Усе це створює складну мовну сітку, яку глядач має розпізнати та інтерпретувати, часто через субтитри.

Цікаво, що міжнародні глядачі самостійно створюють цілі інтерпретаційні спільноти, обговорюючи дорами у блогах, на форумах, у соціальних мережах. Особливе місце в колективному обговоренні займають лінгвокультурні кліше. Це повторювані мовні, поведінкові й сюжетні конструкції, які глядачі вважають типовими для дорам. Наприклад: неприємність після дощу, лікування крапельницями всіх хвороб за добу, символічні сцени на мосту через річку Хан, або подарунок — парасоля як акт турботи. Такі кліше — це не лише наративна структура, а символічний код, який відображає ментальність культури, її емоційні очікування, ритуали поведінки, роль мови в соціальній взаємодії.

Дослідники наголошують, що глядачі не лише сприймають ці кліше, а й інтерпретують їх, вчаться впізнавати соціальні контексти, розуміти логіку мовних актів. Таким чином, повторювані схеми в дорамах виконують роль навчального «мовного коду», який стає своєрідною моделлю поведінки та мовлення. У багатьох країнах, глядачі починають вивчати корейську мову,

наслідувати манери персонажів, використовувати корейські фрази в повсякденному житті.

Висновки до першого розділу

Таким чином, у першому розділі було окреслено теоретико-методологічні підходи до лінгвокультурологічного аналізу корейських дорам, зокрема визначено поняття лінгвокультурології як науки про взаємозв'язок мови й культури. Особливу увагу зосереджено на таких базових одиницях дослідження, як концепт, лінгвокультурема, мовна особистість, ментальність, стереотип і мовна картина світу. Наголошено, що мова не просто відображає культуру, а є її активним конструктором: вона формує світогляд, поведінкові моделі та емоційні реакції, закріплюючи їх у свідомості мовців.

У межах розділу також розглянуто особливості аудіовізуального перекладу як особливої форми мовної інтерпретації, що функціонує на перетині вербального, невербального й візуального рівнів. З'ясовано, що перекладач відіграє роль не лише мовного посередника, а й культурного інтерпретатора, від якого залежить адекватність і повнота передачі культурних смислів. У цьому контексті корейські дорами постають як складні лінгвокультурні тексти, насичені мовно-етикетними формулами, соціальними кодами, стилістичними відтінками та реаліями, що мають глибоке національно-культурне підґрунтя.

Крім того, розкрито роль дорам як ефективного інструмента міжкультурної комунікації. Показано, що вони є не лише джерелом розважального контенту, а й потужним каналом культурної трансляції, через який здійснюється м'який вплив на аудиторію з інших країн. Мовна поведінка персонажів, стиль комунікації, лексичні одиниці, культурні звичаї та стереотипи — усе це формує в іноземного глядача певне уявлення про Корею, її цінності та соціальні норми. Таким чином, дорами виконують функцію культурного мосту, що поєднує різні лінгвокультурні простори.

У результаті аналізу встановлено, що лінгвокультурологічний підхід до вивчення дорам дозволяє не лише глибше осмислити їх зміст, а й краще зрозуміти механізми мовного вираження національної ментальності. Зібраний теоретичний матеріал слугує підґрунтям для подальшого практичного аналізу мовлення персонажів, лінгвокультурних концептів та особливостей сприйняття корейської культури через призму драматургічного й мовного простору серіалів.

РОЗДІЛ 2. ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЙСЬКИХ ДОРАМ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІЖКУЛЬТУРНУ КОМУНІКАЦІЮ

2.1. Лінгвокультурні концепти в діалогах персонажів

Однією з ключових ознак корейських дорам як культурного продукту є їх здатність передавати ментальні моделі через живу мову персонажів. Саме в діалогах виявляються глибокі лінгвокультурні концепти, які відображають традиційні цінності, емоційні установки, соціальні норми та комунікативні стратегії корейського суспільства. Цей пункт спрямований на практичний аналіз таких концептів на основі автентичних реплік героїв.

Одним із центральних концептів є 孝 (хйю, 孝) — шанування батьків. Вона базується на конфуціанській етиці й передбачає безумовну повагу до батьків та старших. У Кореї повага до батьків і підпорядкування їхній волі розглядається як моральний обов'язок, навіть якщо це призводить до особистої жертви. Це не сліпе підкорення, а спосіб зберегти гармонію у родині. В межах корейської культури це сприймається як акт любові й жертви, переданої поколіннями [Bedford, Yeh 2021]. У популярній дорамі «Коли життя дає тобі мандарини» («꼭씩 속았수다») показано, як багаторічні стосунки героїв Киммьон і Йонбома руйнуються не через сварку чи особистий конфлікт, а через відсутність схвалення стосунків з боку матері хлопця. Йонбом не приймає активного рішення розірвати стосунки — він просто не в змозі протистояти волі матері й захистити своє кохання. У західній культурі подібна ситуація може здатися неприйнятною, адже шлюб — це вибір двох. Натомість у традиційному корейському суспільстві це — союз родин, де голос батьків, особливо матері сина, має вирішальне значення. Навіть без явної неприязні до дівчини, просте несхвалення стає перепорою. Через концепт 孝 (шанування батьків) герой обирає мовчазну покору замість боротьби за кохання, і ця історія яскраво ілюструє, як індивідуальні почуття поступаються обов'язку перед родиною.

Не менш важливим є концепт 정 (чон, 情) — емоційна прив'язаність, що охоплює теплоту, доброзичливість, прихильність і навіть приховану турботу. 정 виникає поступово, через постійний контакт, співпереживання й спільний досвід [Chung, Cho та ін. 2005, с. 47]. У повсякденному житті його можна побачити навіть у дрібницях — коли продавчиня на ринку дає більше товару або мати додає ще одну порцію їжі друзям. Спосіб взаємодії з навколишнім світом: від пригощання їжею до турботи про чужу дитину. Особливо значущим є той факт, що 정 виникає не миттєво, а поступово, через співпереживання, спільне минуле, повторювану турботу. У мові персонажів дорам це проявляється у фразах «정이 들어버렸어» («я вже прив'язався») або «정 없게 왜 이래?» («чому ти такий бездушний?»). Потужним втіленням концепту 정 (емоційна прив'язаність) є ще одна сцена у дорамі «Коли життя дає тобі мандарини» («폭삭 속았수다»), у якій старша жінка Мінок розмовляє з головною героїнею Есун про дітей, яких вони разом виховували. На зауваження, що ті діти — «тягар» («떨거지»), вона емоційно відповідає: «한 바당서 십년을 키웠으면 구쟁기나 고동이나 내 새끼지 피가 무섭냐? 정이 무섭지» («Якщо десять років виховувала — то й черепашка, і краб — мої діти. Хіба кров страшна? Ні — страшна сердечна прив'язаність (정)»). У цьому діалозі чітко простежується думка, що справжній зв'язок виникає не через біологічну спорідненість, а через роки турботи, співжиття та взаємної підтримки. Мінок підкреслює, що саме 정 — душевна прив'язаність — робить дітей «її», а не кров. Це яскравий приклад того, як у корейській культурі 정 виступає основою міжособистісних відносин, які формуються через досвід і співпереживання, а не лише через формальні зв'язки. 정 глибоко пов'язана з колективістським світоглядом. Базовим підґрунтям цього концепту є ідея колективної соціальної відповідальності, за якої кожен член суспільства пов'язаний із рештою й відчуває потребу турбуватись не лише про себе, а й про інших [Chung, Cho та ін. 2005]. Саме ця взаємозалежність створює атмосферу емпатії, турботи й готовності жертвувати особистим заради спільного.

Відчуваючи 정 до іншого, людина прагне захистити, підтримати й залишатися поруч. Таке ставлення формує особливу мову стосунків, де навіть мовчазні жести можуть бути проявом глибокого емоційного зв'язку.

Перший досвід 정 виникає ще у дитинстві — у тісному фізичному й емоційному контакті немовляти з матір'ю. Коли дитину носять на спині, тепло матері проникає в її тіло й серце, і саме в цьому моменті зароджується *мо-чон* (모정) — материнська форма прив'язаності, яка вважається початковим, базовим видом 정. Це досвід двостороннього розуміння: мати інтуїтивно відчуває потреби дитини, а дитина — безпеку та комфорт. Такий тип прив'язаності формує фундаментальну довіру до світу [Chung, Cho та ін. 2005].

Крім материнського, існують й інші різновиди 정: батьківська прихильність (부정), романтичне кохання (애정), дружні стосунки (우정) [Jee 2022, с. 259]. Примітно, що 정 проявляється не лише у міжлюдських відносинах, а й у ставленні до місць чи речей. Наприклад, будинок дитинства або улюблений предмет можуть викликати сильне емоційне прив'язання. Прощання з такими місцями супроводжується сумом, і в таких ситуаціях корейці кажуть, що «залишили там свій 정» — тобто частинку емоційної енергії. У цьому контексті 정 можна перекласти як глибоку прив'язаність, що формується через досвід і спогади, а не лише через емоційні сплески.

Ще одним ключовим концептом є 눈치 (нунчі) — соціальна чутливість, тактовність, “читання атмосфери”. Це здатність зчитувати невербальні сигнали, розуміти контекст розмови, враховувати соціальні ролі, статус, настрій [Robertson 2019, с. 103]. Наявність нунчі розглядається як ознака зрілості, вміння поводитися належно. У дорамі «Приморське містечко ЧаЧаЧа», героїня ставить багато запитань незнайомцю, не усвідомлюючи його небажання продовжувати розмову. Він зауважує: «눈치가 좀 없는 타입이구나» — «ти, мабуть, не з тих, хто має нунчі». Це — критика відсутності інтуїції й уважності. Концепт 눈치, що означає інтуїцію й здатність зчитувати контекст спілкування, є ключовим для

розуміння вербальної та невербальної поведінки у корейській культурі. Його значення формується під впливом конфуціанської традиції, яка вимагає від людини стриманості, непрямоти у висловлюваннях, мінімальної експресивності й уміння адаптувати свою поведінку до соціального оточення. Корейське суспільство високо цінує небагатослівність, обережність у судженнях і вміння контролювати емоції, особливо якщо йдеться про дорослу людину або керівника. Відкритий прояв емоцій, багатослівність і прямота можуть сприйматися як незрілість або навіть легковажність. У такому соціальному середовищі нунчі стає життєво важливою навичкою, що забезпечує гармонійні стосунки, уникнення конфліктів і дотримання соціальних норм. Репліки на кшталт «눈치가 없다» — «у нього/неї немає нунчі» — використовується як критичне зауваження й вказує на нечутливість, нездатність зрозуміти ситуацію, невміння читати атмосферу. Така оцінка вважається вкрай негативною і характеризує людину як нестриману, некомунікативну або ж бестактну. Натомість фраза «눈치가 빠르다» — «у вас швидко нунчі» є компліментом, що свідчить про уважність, кмітливість і високий рівень соціального інтелекту.

Наступний глибоко вкорінений концепт — 한 (хан, 恨) — пригнічена емоція болю, що поєднує у собі сум, гнів, тугу та безсилля перед несправедливістю. 한 має як історичний, так і особистісний: пригнічена образа, жаль, неможливість висловити біль. Концепт хан став ключовим елементом у корейському кінематографі, де режисери майстерно інтегрують його як емоційно-культурну основу наративу [Gao, Adnan та ін. 2024]. У дорамах герої часто мовчать замість того, щоб протестувати — ця стриманість походить із соціального тиску і конфуціанських уявлень про ієрархію. Як зазначає Лі, фільми національного кіно Кореї послідовно звертаються до колективної травми, пов'язаної з періодом колонізації, Корейською війною, військовою диктатурою та соціальною нерівністю, що виникла внаслідок стрімкої індустріалізації [Lee 2019, с. 152]. Тихе страждання, яке не можна висловити, створює стан хан.

Характерною є асоціація з хворобою — хвабьон (화병), яка виникає внаслідок довготривалого пригнічення емоцій.

Концепт *우리* (урі, «ми/наш») — колективна ідентичність відіграє важливу роль у формуванні корейської мовної картини світу. На відміну від індивідуалістичного підходу, притаманного західним культурам, у Кореї переважає орієнтація на групову приналежність, тому замість займенника «мій» часто вживається «наш» — *우리 엄마* (наша мама), *우리 회사* (наша компанія), *우리 집* (наш дім), навіть коли співрозмовник не має прямого стосунку до об'єкта. Проте вживання *우리* не обмежується формальним вказіванням на групу — воно також є емоційним маркером близькості, прийняття та належності [Yoon 2016]. У дорамі «Гоблін» («도깨비») яскраво показано, як герой відчуває глибоке емоційне зворушення, коли вперше чує від дівчини, яка подобається репліку: «*우리 아저씨 어디 데려가시게요? 나 그거 좀 만감한테?*» («Куди ви забираєте мого дядька? Це для мене доволі чутливо.») На що сам герой, глибоко зворушений, повторює: «...*«우리»라고...했다...*» («...вона сказала «мого»...»). Цей мовний акт не є випадковим. Він символізує момент, коли герой перестає бути просто сторонньою особою й стає кимось важливим — «своїм». Використання займенника *우리* тут виступає не лише граматичним елементом, а засобом вираження внутрішнього прийняття, емоційної належності та формування зв'язку. Для героя ця проста, на перший погляд, фраза набуває великої ваги — він починає відчувати свою значущість у житті іншої людини. *우리* у таких контекстах означає не лише спільність володіння, а радше приналежність до емоційного світу іншого — це мовний індикатор близькості, тепла й взаємної прийнятості.

Останній концепт — *체면* (чемьон, 體面) — збереження обличчя, гідності, соціального образу і репутації [Choi, Kim 2004]. У корейському суспільстві надзвичайно важливо зберегти «обличчя» — тобто залишити позитивне враження, уникнути публічного осуду. Це поняття включає не лише зовнішню

поведінку, але й символічні акти, пов'язані з соціальним статусом, етичністю, моральною вартістю. 체면 це справедливість і лице, що дозволяє діяти гідно перед іншими людьми. У мові персонажів часто вживаються фрази «체면을 세워야지» («потрібно зберегти обличчя») або «체면이 없다» («немає гідності»).

2.2. Соціально-культурні коди та мовний етикет

Одним із ключових елементів мовної культури Кореї є чітко розвинена система мовного етикету, що відображає соціальні ієрархії, вікові та статусні відмінності, ступінь близькості, а також рольові ситуації. У корейських дорамах цей етикет реалізується через граматичні конструкції ввічливості, використання відповідних рівнів мовлення, звертань і термінів родинних та соціальних відносин. Це формує соціально-культурний код, зрозумілий носіям мови, але часто складний для інтерпретації глядачами інших культур.

У корейському суспільстві діє вертикальна модель сприйняття соціуму: у кожній взаємодії визначається, хто є «вищий» («위 사람») і «нижчий» («아래 사람») [HAN, Jin K та ін. 2005]. Це прямо впливає на вибір мовного стилю — 존댓말 (ввічлива форма) або 반말 (неформальна мова).

Зокрема, у дорамі «Чорний дракон» («그놈은 흑염룡») головна героїня, хоч і старша за віком за свого керівника, завжди звертається до нього шанобливо — «본부장님» (пан директор департаменту), а він до неї — «백팀장님» (керівник команди Пек). Незважаючи на вікову перевагу, саме посадове становище формує стиль мовлення героїні. Це підкреслює культурну норму ставити ієрархію посади вище біологічного віку, і демонструє, як персонажі в дорамах дотримуються мовної дисципліни, яка відповідає корпоративній структурі.

У дорамі «Ласкаво просимо до Самдалі» («웰컴투 삼달리»), працівниця говорить: «실장님, 기자들이 실장님 주소 알아낸 거 같아요» («Пані директоре, здається, журналісти дізналися вашу адресу»). Формула звертання -님 додається до посадового титулу і є обов'язковою для вираження поваги. Без цього суфікса

звернення вважається грубим або неповажним [Yoon 2015]. У цій сцені вона виконує роль професійного попередження, оформлену у ввічливому тоні, що підкреслює її позицію як підлеглої, яка зберігає дистанцію навіть у критичній ситуації. В іншій сцені її батько коментує події словами: «아, 후배를 혼냈다고?» — Ти насварила молодшого колегу? — тут вже помітна зміна контексту, коли вживається термін 후배 (молодший за досвідом), що також є частиною мовного коду.

Звернення 후배 (хубе) означає не просто молодшу людину за віком, а конкретно — молодшого колегу або студента в межах однієї організації, школи чи компанії. Цей термін протиставляється 선배 (сонбе) — старшому за досвідом. Використання 후배 завжди позначає ієрархічну роль і підкреслює відмінність у професійному або академічному статусі. Наприклад, навіть якщо співрозмовники — ровесники за віком, але один працює в компанії довше, він — 선배, а інший — 후배. У дорамах такі терміни слугують не лише засобом звертання, а й важливим показником взаємин. Старші колеги зазвичай очікують від 후배 поваги, відповідної мови (존댓말) та послуху. Натомість сонбе може використовувати більш неформальний стиль, звертаючись до хубе, іноді навіть у поблажливій формі. У сюжетах це створює конфлікти або моменти виховання, коли 후배 ще не навчився культурно відповідати на очікування старших.

Сцена з дорами «Чеболь проти детектива» («재벌 x 형사») також ілюструє використання неформального звертання 형님 (шанобливе «старший брат») у момент емоційного зв'язку — герой, який не є кровним родичем, називає іншого 형님, демонструючи глибоку людську близькість. В іншій сцені цей самий головний герой робить зауваження напарнику, який відповідає: «반말하지 말라고 했습니다» («Я ж казав не звертатися до мене неформально»). Це підкреслює, що 존댓말 є не просто граматичною формальністю, а чітким соціальним бар'єром. І саме цей діалог підкреслює важливість збереження

дистанції між колегами, які ще не встановили близьких відносин, і вважають за неприпустиме використання 반말 без дозволу.

У дорамі «Сонбе, не користуйся цією помадою» («선배 그 립스틱 바르지 마요»), молодший колега звертається до старшої колеги як 선배님 — поєднання звернення за статусом (сонбе — старший за посадою/досвідом) із суфіксом ввічливості. Репліка «선배님이 가르쳐줬죠» («Це ви мене навчили, сонбе») показує повагу і водночас емоційну близькість, визнання авторитету та підтвердження ієрархії навіть у неформальній ситуації, як-от робоча розмова після наради.

Звернення 선배 (сонбе) є культурно насиченим лінгвістичним кодом. Воно позначає не лише вік чи посаду, а конкретну роль старшого в межах однієї професійної або академічної спільноти. Сонбе — це людина, яка довше перебуває в організації, має більший досвід і, відповідно, очікує поваги та визнання [Mustafha, N. та ін. 2020]. Важливо, що сонбе не завжди означає, що ця людина має більше формальної влади — це радше символічний авторитет, який базується на досвіді й часі перебування у структурі. У дорамах персонажі часто показують емоційно складні стосунки між сонбе і хубе: це може бути як наставництво, так і прихована напруга. Молодші часто бояться перейти межу фамільярності, навіть коли між ними встановлюються більш близькі стосунки. Водночас сонбе часто поводить себе поблажливо, демонструючи неформальність, яка підкреслює його статус і досвід. У цьому контексті титул 선배님 виконує роль захисту дистанції й збереження взаємної поваги навіть у випадках особистої симпатії або потенційної романтичної зацікавленості. Важливим є те, що для адекватного міжкультурного розуміння необхідно інтерпретувати сонбе не просто як «старший колега», а як соціально значиму постать у певній мовній ієрархії, що об'єднує як мовний етикет, так і соціальні очікування.

Іншим показовим прикладом є драма «Гарна нуна, яка пригощає мене їжею» («밥 잘 사주는 예쁜 누나»), де головний герой постійно називає старшу за віком дівчину 누나, що буквально означає «старша сестра». Хоча вони не є

родичами, звертання виражає близькість, теплоту й ніжність. Репліка з вуст головного героя: «누나가 더 예뻐» («Нуна красивіша») може створити культурне непорозуміння серед іноземних глядачів, які можуть сприйняти персонажів як братів і сестер, наче йдеться про кровну спорідненість, що викликає культурний дисонанс. Тому адекватний переклад вимагає або збереження оригінального звертання *нуна*, або комунікативної адаптації з додатковим поясненням, особливо в субтитрах або виносках. Цей приклад підтверджує, що звертання на кшталт *нуна*, *хьон*, *оппа*, *онні* тощо виконують не лише функцію позначення віку й статі, а й несуть важливу емоційну, культурну та міжособистісну роль, формуючи очікування, стиль спілкування й сприйняття стосунків у корейському соціумі.

У ширшому лінгвокультурологічному контексті, така мовна поведінка демонструє, як мова відображає та закріплює культурні цінності. Саме через мовні одиниці, звертання, стилі мовлення і структури ввічливості виявляються ключові характеристики корейської культури — ієрархічність, повага до старших, колективізм, рольова свідомість.

Носії західних мов часто мають труднощі з розумінням, чому персонажі звертаються один до одного не за іменем, а за родинними термінами, посадами або титулами. Наприклад, переклад назви «Гарна нуна, яка пригощає мене їжею» як «Гарна сестра» може ввести глядача в оману й створити культурне непорозуміння: виникає питання — чи йдеться про інцест? Насправді ж термін *누나* не завжди позначає кровну спорідненість, а соціальну роль, закріплену у культурі через мову.

Такі елементи, як зміна рівня мови, використання *존댓말* / *반말*, титули та звертання, є соціальними сигналами, що формують сприйняття стосунків між героями. Для міжкультурного глядача ці сигнали часто губляться в перекладі, особливо якщо мова дублюється без урахування контекстуальних змін. Тому автентичне відтворення мовного етикету в субтитрах або адаптованому перекладі є важливою умовою коректного культурного сприйняття.

2.3. Взаємодія мови, культури та глобалізації

У добу глобалізації, коли міжкультурні потоки стрімко трансформують мовні системи, корейські дорами постають не лише як популярний культурний продукт, але й як потужний інструмент міжмовної адаптації. Їхній успіх на світовій арені сприяв поширенню корейської мови, стилістичних особливостей мовлення та окремих культурно маркованих концептів, водночас спричиняючи зміни в самій корейській мові під впливом глобального контексту. Упродовж останніх десятиліть Південна Корея перетворилася на провідного культурного експортера, а дорами стали своєрідною вітриною корейського способу життя, мовленнєвої поведінки, естетики й цінностей. Цей процес є прикладом динамічної взаємодії мови, культури та глобалізації, який має важливу лінгвокультурологічну значущість і виявляється на рівні лексики, стилістики, семантики, прагматики, а подекуди — й мовної ідеології.

Починаючи з кінця 1990-х років, Південна Корея цілеспрямовано підтримувала виробництво культурного контенту (дорам, музики, кіно), орієнтованого на зовнішній ринок [Осадча, 2021]. Це стало поштовхом до формування феномену *한류* (Халлю) — «корейської хвилі», що охопила країни Східної та Південно-Східної Азії, а згодом і Захід [Sue Jin Lee, 2011]. Халлю — це не лише результат комерційної експансії, а й демонстрація гнучкої здатності корейської культури інтегруватися у глобальну аудіовізуальну екосистему, зберігаючи власну культурну ідентичність.

Як зазначає Е. Дарюга, феномен Халлю є унікальним сплетенням східних конфуціанських цінностей із західною естетикою та динамікою. Це виявляється у популяризації не лише дорам і К-поп, а й корейського макіяжу, моди, побуту, кухні [Дарюга 2024]. Мовний вимір цієї тенденції полягає у зростанні зацікавлення до корейської мови у світі — мільйони молодих людей прагнуть її вивчати, використовують фрази з дорам, наслідують мовлення улюблених персонажів.

Дорами, як і К-поп, стали однією з найвпливовіших форм популяризації південнокорейської мови і культури. Вони не лише формують уявлення про

Корею, а й активно демонструють, як корейська мова адаптується до глобального культурного простору. Це відбувається через три ключові явища: запозичення (особливо з англійської), мовний код-світчинг (перемикання між мовами) та формування нового сленгу — мовних одиниць, які поширюються серед молоді та набувають символічного значення.

Одним із найяскравіших проявів мовної адаптації є конгліш — лексичний і культурний гібрид, що поєднує англійські слова з корейською граматикою та мовною практикою. Конгліш варто розглядати не як мовну помилку, а як культурну практику: спосіб, у який корейці використовують наявні мовні ресурси, щоб вибудовувати ідентичність у глобалізованому світі. Конгліш проникає в усі рівні мовної організації — від фонетики до прагматики, і найповніше розкривається в аудіовізуальному контексті.

Окремої уваги заслуговує мовна тканина дорами «Аварійна посадка — кохання» («사랑의 불시착»), де конгліш відіграє одну з центральних ролей у формуванні лексичного стилю головної героїні. Драма буквально насичена англіцизмами, інтегрованими у корейські синтаксичні конструкції. Такі слова не тільки зберігають іноземне звучання, але й набувають локалізованих функцій — як стилістичних, так і семантичних. Нижче наведено приклади реальних реплік із дорами:

1. «내 귀걸이까지 모자이크이 크돼 버렸잖아. 저게 이번 시즌 액세서리 라인에서 내가 제일 밀고 있는 에 인데.»
«Навіть мої сережки замазали мозаїкою. А це ж головний хіт цього сезону в лінії аксесуарів.»

а) 모자이크 (mosaic), 시즌 (season), 액세서리 (accessory), 라인 (line) — типові приклади конгліш, що позначають медіа й модну лексику.

2. «아주 뭐, 셀럽이 나셨네요!»
«Та ви прям селебріті у нас!»

б) 셀럽 (celebrity) — скорочене слово для «знаменитість», популярне в розмовній мові.

3. «리더십, 자질 문제까지 거론된다는 게...»

«Кажуть, у вас навіть лідерські якості під сумнів ставлять...»

с) 리더십 (leadership) — приклад англійської абстрактної лексики, використаної для опису соціального статусу.

4. «저희가 일기 예보는 좀 뭐 체크는 했는데 그래도 괜찮으실는지...»

«Ми, звісно, прогноз погоди перевірили, але все одно — чи вам буде зручно...»

d) 체크 (check) — популярне запозичення з повсякденного лексикону.

5. «남한의 0.001% 하이 클래스»

«0.001% вищого класу Південної Кореї...»

e) 하이 클래스 (high class) — виразно соціально маркований англомовний вираз.

6. «게스트가 호스트한테 먼저 한 입을 권하곤 해요.»

«Гість зазвичай першим пропонує господарю скуштувати...»

f) 게스트 (guest), 호스트 (host) — терміни з англомовної етикетної культури.

У дорамі «Лікарська криза» (닥터슬럼프) персонажі також використовують конгліш: 오토바이 (від motorbike) кафеін (caffeine), 멘트 (comment / announcement) тощо.

Особливо цікаво розглянути слово 멘т, яке походить від англійського announcement, але в корейському контексті означає не тільки «вислів», а й стиль мовлення, репліку, фразову подачу — часто з легким негативним відтінком неприродності або надмірної театральності. У ЗМІ та повсякденному спілкуванні з'явилися вирази на кшталт 방송멘트 (репліки ведучого), 판매용 멘트 (маркетингова фраза), 작업용 멘트 (пікап-репліка), 그냥 멘트야 («та це просто слова»). У сцені, де головний персонаж каже: «멘트가 안 죽어», мається на увазі, що репліки того, хто це каже — живі, дотепні, «не мертві». Це приклад поєднання конгліш і культурної оцінки мовної поведінки як частини соціального статусу.

Сленг також є мовною формою, що швидко розповсюджується через дорами. Вирази на кшталт «대박» (щось круте, неймовірне), «헐» (вигук

здивування), «꿀잼» (щось дуже цікаве — буквально «медове задоволення»), «완전» («дуже») функціонують не лише як емоційні реакції, а й як маркери покоління. Наприклад, сцена з «Аварійної посадки – кохання» (사랑의 불시착): «뭐야? 진짜 왜 이렇게 맛있어? 대박» — героїня висловлює захоплення смаком їжі, використовуючи комбінацію розмовного стилю і сленгу.

У тій же дорамі «Аварійна посадка – кохання» яскраво проявляється явище code switching, тобто перемикання з однієї мови на іншу в межах однієї мовленнєвої ситуації. Персонажі змінюють мову залежно від контексту, емоційного стану або комунікативної мети. Особливо виразною є сцена, де головна героїня несподівано опиняється на території Північної Кореї після аварії на парашуті. Почувши від солдата: «그쪽이 북에 온 거요» («Ви зараз на Півночі»), вона повторює почуте, ніби не вірячи: «북? 북한?» (Північ? Північна Корея?), а потім одразу перемикається на англійську: «North Korea?!». Таке повторення того самого змісту, але вже іншою мовою, має виразну прагматичну функцію: воно посилює шок, підкреслює внутрішній розрив між очікуваною реальністю і тим, що відбувається. Англійська у цьому контексті не просто допомагає «перевірити реальність», а й служить засобом емоційного підсилення. Героїня, мовно дистанціюючись від ситуації, ніби хоче втекти з неї — і це втеча не фізична, а символічна, через мову. Окрім того, такий код-світчинг має соціокультурне значення. Англійська у дорамах часто слугує мовою престижу, освіти або високого соціального статусу. У даній сцені її використання також підкреслює *глобальність* героїні — вона не є «типовою» корейкою, вона — уособлення сучасної космополітичної ідентичності, що відгукується на глядачів з усього світу.

Ще один приклад мовної взаємодії, що заслуговує уваги, — це сцена у якій головна героїня з Південної Кореї демонструє плаття, зшите з тканини, знайденої у Північній Кореї. Прагнучи показати естетику створеного образу, вона коментує: «Flower garden 요. 이 꽃무늬가 이렇게 soft 하게 전개되는 거...» («Flower garden. Ось так м'яко розгортається цей квітковий візерунок...»). У цьому фрагменті

особливо показова граматична інтеграція англійських лексем у корейську мовну структуру: *flower garden* (букв. «квітковий сад») не просто запозичується, а функціонує як повноцінний іменник у реченні з маркером ввічливості -*요*; *soft* набуває корейського прислівникового суфікса -*하거*, формуючи прислівник *soft 하거*, що означає «м'яко, плавно».

Це типовий приклад конгліш як морфо-синтаксичного гібриду, що виникає не через незнання мови, а як результат креативного мовного конструювання. Подібні форми не лише не вважаються помилковими, а й виступають стилістичним засобом, що дозволяє героїні презентувати себе як сучасну, естетично освічену, таку, що володіє мовою глобального простору. Крім того, у цьому фрагменті англійська несе функцію престижу й стилю. У контексті моди та естетики англійська часто вживається для позначення концептів, які сприймаються як «сучасні», «витончені» або «глобальні». Героїня ніби підкреслює якість свого виробу, вживаючи міжнародну лексику для опису — *flower garden* (як стиль або концепт принта) і *soft 하거* (як опис м'якого розгортання візерунку). Ця сцена яскраво ілюструє, як англійська мова, збережена в її первинному вигляді, але обрамлена корейськими елементами, виконує роль не лише комунікативну, а й статусно-символічну, формуючи нову естетику корейської мови під впливом глобалізації.

У «Гостьовому будинку Вайкікі» («으라차차 와이키키»), персонажі грають у гру, використовуючи сленг: «어때 콜?! 콜!» — скорочене від *call*, означає «домовились». Таке використання англійських запозичень як фраз емоційного реагування — ще один приклад культурної апропріації. У сцені, де герой підбирає стильні образи для своїх друзів, він починає з фрази: «Elegance 하고 gorgeous.» Тут обидва слова — *elegance* (вишуканість) і *gorgeous* (розкішний/чудовий) — взяті з англійської, але поєднані через корейську граматичну частку -*하고*, яка виконує функцію сполучника «і». Така конструкція — ще один яскравий приклад синтаксичного гібриду, де іншомовні лексеми вільно інтегруються в корейську граматичну систему.

А в «Діловій пропозиції» («사내 맞선») один із найцікавіших прикладів code switching трапляється в сцені між колегами: одна з них, почувшись самотньою, вигукує: «You know I have no 친구» («Ти ж знаєш, у мене немає друзів», де 친구 — «друзі» корейською). Далі діалог розгортається повністю англійською: «Are you kidding? Really?» / «It's true.» / «Oh my God!» / «You got this. Fighting girl!» У цьому випадку англійська мова виконує функцію психологічної підтримки, але також: маркує стиль мислення молоді — подібні перемикання на англійську (особливо в емоційних діалогах) стали своєрідним *модним трендом* серед міських жителів Кореї, що активно споживають міжнародний контент; інтернаціоналізує сцену — глядачі з різних країн легко розуміють ці репліки, навіть якщо не володіють корейською, що робить дораму ще доступнішою для глобальної аудиторії.

Глобалізація мови — це не тільки поширення англійської, а й трансформація мовних норм у локальних культурах [Kasiyarno, Apriyanto та ін. 2025]. Англійська в Південній Кореї має особливий статус: з одного боку, вона функціонує як символ престижу та освіченості, з іншого — зберігається ідеологія монолінгвізму в корейській мові [Park 2009]. Це призводить до появи гібридних форм, які в контексті дорам стають повноцінними одиницями комунікації.

Корейські дорами виступають не лише як засіб розваги, а й як інструмент мовної інновації. Вони показують, як локальна мова адаптується до глобального впливу, створюючи нові форми мовної виразності. Через сленг, конгліші і перемикання кодів дорами сприяють формуванню нової лінгвокультурної реальності, в якій корейська мова — це не лише засіб внутрішнього спілкування, а й глобальний культурний продукт.

2.4. Культурні стереотипи та їх вплив на сприйняття Кореї

У першому розділі було розглянуто поняття стереотипу як типізованого уявлення, закріпленого в мовній і культурній свідомості. У цьому підпункті проаналізуємо, як ці стереотипи реалізуються в мовленні персонажів корейських

дорам та впливають на сприйняття культури Південної Кореї міжнародною аудиторією.

Корейські дорами, як важливий інструмент культурної репрезентації, створюють багатошарові, але нерідко узагальнені образи національної культури. Мовна поведінка героїв — один із головних засобів передачі соціальних норм, цінностей та очікувань. У мовленні закріплюються не лише особистісні характеристики, а й стереотипізовані уявлення про типових представників суспільства. У результаті глядач, особливо іноземний, не маючи іншого джерела контакту з культурою, сприймає ці мовні моделі як такі, що відображають реальну картину.

Одним із найпоширеніших стереотипів є переконання, що корейці не виражають емоцій відкрито. У багатьох сценах персонажі використовують короткі фрази, які не відповідають їхньому внутрішньому стану. Наприклад, репліка «괜찮아» («Я в порядку»), що часто вимовляється з тремтячим голосом або на межі сліз, не відображає істинного емоційного стану персонажа. Такий мовний мінімалізм сприймається глядачем як риса національного характеру — стриманість, холодність, відсутність потреби у вербалізації почуттів. Як зазначає Хорошун К. Ю., дорами створюють ідеал самоконтролю, де персонажі подаються через призму очікуваної соціальної поведінки [Хорошун, с. 229].

Із цим пов'язаний ще один стереотип — комунікація через натяки, а не прямі висловлювання. Вислів «말하지 않아도 알아줘» («Розумій, навіть якщо я нічого не кажу») уособлює комунікативний ідеал, у якому високим вважається не вербальне повідомлення, а його мовчазне вгадування. Така мовна поведінка відображає концепт 눈치 (нунчі) — соціальної інтуїції — і створює в уяві глядача образ «корейця, який ніколи не говорить прямо». Проте для іншомовного реципієнта така особливість може стати джерелом непорозумінь або викликати враження надмірної закритості.

Стереотип про культ праці також має виразне мовне оформлення. У багатьох дорамах герої асоціюються з постійною зайнятістю, робочим тиском і

самопожертвою. У дорамі «Місен: невдале життя» («미생»), герой стверджує: «회사에선 감정 따위 필요 없어» («На роботі емоції не потрібні»). Така фраза закріплює образ корейця як трудоголіка, для якого емоції — зайве, а кар'єра — головне. У репрезентації жінок, як зазначено у праці Нурус Сяхіда Тахреб та ін., домінує образ жінки, яка або повністю віддана роботі, або постійно балансує між родинною покірністю та професійною реалізацією, часто мовчки терплячи тиск з боку оточення [Tahreb, N. S., Jantan Anua Jah та ін. 2024, с. 163].

Особливо поширеним є стереотип про надмірну орієнтацію на освіту. У дорамі «Відгукнися 1988» («응답하라 1988») це виявляється у лінії взаємин між матір'ю та її двома доньками. Мати переживає, що молодша донька не має схильності до навчання і може не вступити навіть до посереднього вищого закладу. Вона порівнює доньку навіть з її другом Донню і каже: «동룡이는 그래도 뭐라도 외우잖아. 넌 왜 아무것도 안 외우니?» — «Навіть Донню щось запам'ятовує. А ти чому нічого не вчиш?». Вона також часто просить старшу доньку, яка вступила до Сеульського університету: «동생 좀 도와줘라. 공부 좀 알려줘.» — «Допоможи сестрі, навчи її хоч трохи вчитись». Через такі репліки передається соціальна модель, у якій академічний успіх стає обов'язковою умовою поваги та прийняття, а індивідуальні особливості дитини часто ігноруються. Такий мовний патерн формує у глядача стійке уявлення про корейське суспільство як про змагання за освітній престиж. Сцени з підготовки до іспитів, жорсткий графік навчання, а також використання таких фраз, як «공부가 제일 중요해» («Навчання — найважливіше») закріплюють у глядачів уявлення, що Корея — це країна, де всі підлітки живуть в атмосфері постійного навчального стресу.

Ще один стереотип — образ ідеального «сина маминої подруги», або 업친아 (엄마 친구 아들). Цей термін увійшов до мовної свідомості як позначення гіперуспішного молодого чоловіка — чемного, розумного, привабливого й бездоганного. У дорамі «Син маминої подруги» («엄마 친구 아들») тема тиску

очікувань ідеально виражена у репліках головної героїні, яка вигукує: «왜 나한테만 기준이 엄격해?» — «Чому вимоги завжди тільки до мене суворі?» І додає: «내 진정한 꿈, 요리사가 되고 싶다» — «Моя справжня мрія — стати шеф-кухарем». У цих словах проявляється мовна реакція на порівняльну соціальну модель виховання, де очікування часто важать більше за особисті мрії. Таким чином, через мовлення персонажів формується стереотипне уявлення про Корею як суспільство постійного змагання та соціального тиску на молодь. Дорами часто відтворюють ідеалізовану модель особистості, яка стає як об'єктом захоплення, так і джерелом внутрішнього конфлікту [Baldacchin, Park 2020].

Цікаво, що важливу роль у трансляції емоцій у дорамах відіграє не лише інтонація чи жести, а й лексика, пов'язана з їжею. Репліка «밥 먹었어?» («Ти поїв?») виступає аналогом «Як ти?», а фраза «이거 좀 먹고 가라» («Хоч трохи перекуси перед тим, як підеш») замінює емоційне прощання. Таким чином, їжа слугує лінгвістичною метафорою любові, турботи, вибачення або підтримки. Як зазначають Т. Ганцюк та інші, фільми не лише відтворюють реальність, а й транслюють ідеалізовану, а подекуди спрощену культурну модель, що фіксується у свідомості глядача як стереотип [Ганцюк, Опар та ін. 2025].

З метою поглиблення аналізу було проведено анкетування серед молодих глядачів дорам, зокрема студентів філологічних спеціальностей. У відповідях респонденти зазначали, що дорами формують уявлення про Корею як суспільство, де освіта й робота мають першорядне значення. Часто згадувались сцени напруженої підготовки до іспитів, конкуренції за вступ до престижних університетів, а також шанобливого, формалізованого мовлення на роботі. Такі спостереження формують у глядачів образ культури, де важливими є старанність, дисципліна та професійна відповідальність.

2.5. Поширення корейських мовних реалій через масову культуру

Масова культура, зокрема аудіовізуальні продукти як-от дорами, відіграє важливу роль у поширенні мовних елементів певної культури за її межами.

Завдяки емоційному впливу та сюжетній насиченості дорами не лише знайомлять іноземних глядачів із культурою Кореї, а й сприяють природному засвоєнню мовних одиниць, які часто залишаються без перекладу [Hamdan, Ismail 2019]. Таким чином, мова в дорамах функціонує не лише як інструмент діалогу між персонажами, а як канал міжкультурної трансляції.

Розважальний характер дорам забезпечує м'яке входження глядача в мовне середовище. У неформальній обстановці — під час перегляду — реципієнт отримує доступ до реальних мовних структур, інтонацій, звертань і побутової лексики. Така форма занурення в мову дедалі частіше використовується навіть у методиці викладання іноземних мов як додатковий засіб підвищення мотивації до навчання. Через повторюваність мовних конструкцій, культурних формул і характерних висловів глядачі запам'ятовують лексику, не докладаючи спеціальних зусиль.

Для з'ясування впливу дорам на мовну мотивацію та запам'ятовуваність лексики було проведено анкетування серед глядачів, що мають досвід перегляду корейських серіалів. Зведені результати подано в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Питання	Так (%)	Ні (%)
Чи зацікавилися ви корейською мовою після перегляду корейських дорам?	75	25
Чи використовуєте ви корейські слова у повсякденному спілкуванні?	65	35
Чи звертали ви увагу на культурні особливості мови (ввічливість, звертання)?	85	15

Окрім загальних тенденцій, респондентів просили вказати конкретні слова або фрази, які найяскравіше закарбувалися у пам'яті. У відповідях найчастіше згадувалися емоційні вигуки (진짜, 대박), ввічливі формули (감사합니다, 제발,

잠시만요), терміни родинних звертань (엄마, 언니, 어빠), а також побутові фрази (밥 먹었어? 배고파, 맛있어). Детальну таблицю з найбільш уживаними словами представлено у Додатку А.

Таким чином, результати опитування підтверджують, що саме емоційно забарвлені, побутові та ввічливі мовні одиниці мають найбільшу частотність запам'ятовування. Масова культура, уособлена в дорамах, виконує не лише роль джерела інформації про Корею, а й стає ефективним засобом поширення мовних реалій, які інтегруються у повсякденне спілкування молоді в інших країнах. У цьому контексті лінгвокультурологія дозволяє не лише описати ці мовні одиниці, а й проаналізувати, як через мову транслуються культурні коди, емоційні концепти й моделі поведінки. Зокрема, масова культура постає як важливий канал міжкультурного обміну, а її мова — як засіб формування нової лінгвокультурної свідомості у глобалізованому світі.

Висновки до другого розділу

Другий розділ присвячений аналізу лінгвокультурологічних особливостей корейських дорам крізь призму мови персонажів, соціокультурних кодів, глобалізаційних впливів, стереотипізації та механізмів мовної трансляції. На основі практичного аналізу встановлено, що дорами виступають потужним засобом репрезентації корейської культури, здатним формувати лінгвокультурні уявлення іноземної аудиторії.

Аналіз корейських дорам засвідчив, що в мові персонажів яскраво відображаються ключові лінгвокультурні концепти, соціальні коди та мовні реалії. Через такі поняття, як 효 (шанування батьків), 정 (емоційна прив'язаність), 눈치 (соціальна чутливість), 체면 (збереження обличчя), 한 (пригнічений біль), 우리 (колективна ідентичність), передається глибина корейської ментальності. У звертаннях, стилях мовлення та виборі слів виявляється повага до ієрархії, ролей і віку.

Глобалізаційні процеси зумовлюють активне проникнення англіцизмів, сленгу та код-світчингу, що відображає сучасну мовну гібридність. Дорами сприяють поширенню мовних елементів за межі Кореї: глядачі засвоюють лексику, мовні формули та культурні звички. Анкетування підтвердило, що молодь запам'ятовує побутові та емоційні слова, що інтегруються в повсякденне мовлення.

Окрему увагу приділено стереотипам, які фіксуються через мовну поведінку героїв: стриманість у вираженні почуттів, комунікація через натяки, культ освіти й роботи, образ ідеального «сина маминої подруги», а також їжа як невербальна форма любові.

Таким чином, мова дорам стає не лише засобом художньої виразності, а й ефективним каналом міжкультурної комунікації та формування нової лінгвокультурної свідомості.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження було охарактеризовано теоретичні засади лінгвокультурологічного підходу, який передбачає вивчення мови як системи, тісно пов'язаної з культурними установками, ментальними моделями та соціальними нормами. Лінгвокультурологія дозволяє інтерпретувати мовлення не лише як комунікативний акт, а як відображення культурного коду нації, зокрема у межах аудіовізуального дискурсу.

У процесі аналізу особливостей аудіовізуального перекладу дорам виявлено, що перекладачеві доводиться не лише передавати зміст реплік, а й зберігати культурні маркери, мовну стилістику та контексти ввічливості. Врахування соціального статусу персонажів, типу звертань, емоційної виразності та ритму діалогу є ключовими для адекватної трансляції змісту дорами іноземному глядачеві.

Поглиблений аналіз діалогів персонажів дозволив ідентифікувати та проаналізувати основні культурні концепти (효, 정, 눈치, 한, 우리, 체면), які репрезентують базові цінності корейського суспільства. Ці концепти проявляються у мові як формули поведінки, емоційні коди та стійкі лінгвістичні конструкції, що виражають взаємини, моральні установки та етичні норми.

Дослідження функціонування мовного етикету та соціокультурних кодів у дорамах засвідчило, що мова персонажів завжди відображає ієрархічну структуру соціуму, вікові та професійні відмінності. Система звертань, рівні ввічливості (존댓말/반말), родинні та статусні терміни є невід'ємною частиною культурної комунікації, яка потребує точного перекладу для збереження значення.

У межах дослідження також було досліджено явища сленгу, конглішу та мовного перемикання, що набули поширення в сучасному корейському медіа-дискурсі. Такі мовні елементи відіграють роль у формуванні стилю персонажів і відображають вплив глобалізації на мову, створюючи нові гібридні форми виразності, які активно запозичуються міжнародною аудиторією.

Вивчення впливу дорам на глобальне сприйняття культури Кореї підтвердило, що через аудіовізуальний контент формуються уявлення про систему цінностей, стиль життя, соціальну поведінку та комунікативні норми корейського суспільства. Дорами функціонують як культурні посередники, транслуючи образ Кореї у світовий медіапростір.

Особливу увагу приділено аналізу культурних стереотипів, які відтворюються у мовленні персонажів. Встановлено, що дорами нерідко формують стійкі уявлення про стриманість, емоційну закритість, культ праці та орієнтацію на освіту як типові риси корейців. Такі уявлення впливають на сприйняття культури міжнародною аудиторією та вимагають критичного переосмислення при адаптації контенту.

З'ясовано також, що корейські дорами активно сприяють поширенню мовних реалій — побутових фраз, етикетних формул, вигуків, родинних звертань — серед іноземних глядачів. Результати анкетування підтверджують, що перегляд дорам формує не лише емоційний зв'язок із мовою, а й підвищує лінгвістичну чутливість до її структури, ввічливості та контексту вживання. Глядачі не просто запам'ятовують окремі слова, а починають розпізнавати культурно обумовлені мовні моделі, що стимулює інтерес до системного вивчення корейської мови. Таким чином, дорами відіграють важливу роль у міжкультурній комунікації, популяризуючи корейську мову як цілісне явище — емоційне, культурне та мовне — на глобальному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ангеловська К. В. Національний менталітет та мовна картина світу як складові когнітивної лінгвістики. *Science and Education a New Dimension. Philology*. 2019. Вип. VII(61), № 210. С. 46–50.
2. Андрійчук М. Т. Роль вітчизняного кінематографа у формуванні національної пам'яті українського народу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Теорія та історія соціальних комунікацій*. 2019. Т. 30 (69), № 1, ч. 2. С. 122–127.
3. Артемова Ю. І. Поняття про лінгвокультурему в контексті міжкультурної комунікації. *Наукові записки НаУОА. Серія «Філологія»*. Острог: Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 1. С. 11–14.
4. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2004. 344 с.
5. Бондаренко А. Лінгвокультурологія: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 197 с.
6. Бондаревич І. М. Духовна цілісність особистості: дійсність і перспектива. Запоріжжя: ЗНТУ, 2008. 162 с.
7. Дарюга Е. «Корейська хвиля» як масовий популярний культурний феномен сучасності. *Філософські обрії*. 2024. № 48. С. 49–60.
8. Загнітко А. П., Богданова І. В. Лінгвокультурологія: навчальний посібник. Вінниця, 2017. 287 с.
9. Ганцюк Т. Д., Опар Н. В., Гуляк К. В. Відображення стереотипів та етнічних упереджень у кінематографії (на матеріалі кінофільму «Serial (Bad) Weddings»). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36 (75), № 2, ч. 2. С. 258–263.
10. Козловець М. А. Ментальність українського народу і процеси державотворення. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філософські науки*. 2018. Вип. 1(84). С. 48–53.

- 11.Крисанова Т. А. Основні підходи до розуміння поняття «кінодискурс». *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. 2014. № 4 (281). С. 98–102.
- 12.Кустовська І. Аудіовізуальний переклад при вивченні комунікативно спрямованих дисциплін. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Серія: Філологічні науки*. 2023. № 4(35). С. 84–98.
- 13.Матківська Н. А. Питання методології дослідження аудіовізуального перекладу. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки. Мовознавство*. 2015. № 3. С. 147–152.
- 14.Осадча Л. В. Феномен корейської хвилі в метамодерному середовищі європейської культури. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал*. 2021. № 2. С. 49–56.
- 15.Рускуліс Л. В. Лінгвофілософські погляди Вільгельма фон Гумбольдта у системі теоретико-методичної підготовки вчителя української мови. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16: Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики*. 2013. Вип. 20. С. 186–190.
- 16.Тарасенко Т. В. Мовні лакуни у міжкультурній комунікації. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Філологічні науки*. 2016. Вип. 10. С. 68–75.
- 17.Хорошун К. Ю. Вплив корейських дорам на самосвідомість української молоді. *Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. Київ, 2024. Львів–Торунь: Liha-Pres. С. 227–230.
- 18.Al-Sheikh Hussein B. The Sapir-Whorf Hypothesis Today: *Theory and Practice in Language Studies*. 2012. Vol. 2, No. 3. P. 642–646.

19. Baldacchin J. P., Park E. J. Between Fantasy and Realism: Gender, Identification and Desire among Korean Viewers of Second-Wave Korean Dramas. *European Journal of East Asian Studies*. 2020. Vol. 20, No. 2. P. 285–309.
20. Bedford O., Yeh K.-H. Evolution of the Conceptualization of Filial Piety in the Global Context: From Skin to Skeleton. *Frontiers in Psychology*. 2021. Vol. 12. Article 570547. P. 1–14.
21. Choi S. C., Kibum K. Chemyeon – Social Face in Korean Culture. *Korea Journal*. 2004. Vol. 44. P. 30–51.
22. Cho Hae-Joang. “Korean Wave” as a Sign of Global Shift. *Korea Journal*. Winter 2005. P. 147–182.
23. Chung C. K., Cho S. J. Conceptualization of Jeong and Dynamics of Hwabyung. *Psychiatry Investigation*. 2005. Vol. 2, No. 2. P. 46–54.
24. Diaz-Cintas J., Anderman G. *Audiovisual Translation: Language Transfer on Screen*. Centre for Translation Studies, University of Surrey, UK. 2009. P. 213.
25. Gao X., Adnan H. M., Wang C. The Spectrum of Han: Cultural Psychology in Korean National Cinema. *Studies in Media and Communication*. 2024. Vol. 12, No. 1. P. 268–276.
26. Hamdan F. N., Ismail N. Korean Drama as Educational Tools That Develop Mutual Understanding Between Countries. In: *Proceedings of the 8th UPI-UPSI International Conference*. 2018. P. 60–67.
27. Jee Lucy Hyekyung. Hanmaeum, One Heart-Mind: A Korean Buddhist Philosophical Basis of Jeong (情). In: *Emotions in Korean Philosophy and Religion*. 2022. P. 259–278.
28. Kasiyarno, Apriyanto S. Influence of Globalisation on the Shift in Local Language and Cultural Identity. *Journal Corner of Education, Linguistics, and Literature*. 2025. P. 372–383.
29. Lee S. A. The New Zombie Apocalypse and Social Crisis in South Korean Cinema. *Coolabah*. 2019. No. 27. P. 150–166.
30. Lee Sue Jin. The Korean Wave: The Seoul of Asia. *The Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*. 2011. Vol. 2, No. 1. P. 85–93.

31. Mustafha N., Abdul Razak F. H. Cultural Diplomacy in Korean Drama Descendants of the Sun. *Journal of Media and Information Warfare*. 2020. Vol. 13(1). P. 1–50.
32. Park Joseph. *The Local Construction of a Global Language: Ideologies of English in South Korea*. 2009. 286 p.
33. Pérez-González L. Audiovisual Translation. In: Baker M., Saldanha G. (Eds.), *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. 3rd ed. London–New York: Routledge, 2020. P. 30–34.
34. Robertson S. Korean Nunchi and Well-Being. *Science, Religion and Culture*. 2019. Vol. 6, No. 1. P. 103–109.
35. Schulze M. Korea vs. K-Dramaland: The Culturalization of K-Dramas by International Fans. *Acta Koreana*. 2013. Vol. 16, No. 2. P. 367–397.
36. Skuggevik E. Teaching Screen Translation: The Role of Pragmatics in Subtitling. In: Cintas J. D., Anderman G. (Eds.), *Audiovisual Translation*. London: Palgrave Macmillan, 2009. P. 197–213.
37. Tahreb N. S., Jantan Anua Jah N., Ibrahim Q., Hamzah I. F. A. The Perpetuation of Negative Stereotypes about Women: A Thematic Analysis of Three Selected Korean Dramas. *Gading Journal for the Social Sciences*. 2024. Vol. 27(2). P. 159–170.
38. Whorf B. L. *Language, Thought, and Reality: Selected Writings of Benjamin Lee Whorf*. (2nd ed.; J. B. Carroll, Ed.; S. C. Levinson & P. Lee, Eds.). Cambridge, MA: MIT Press, 2012. P. 212–214.
39. Yoon Kyong. The Local Sociality and Emotion of Jeong in Koreans' Media Practices. In: *Emerging Phenomena, Enduring Concepts: Understanding Digital Cultures Through Asian Frameworks*. Routledge, 2016. P. 1–20.
40. Yoon Sang-Seok. Korean Honorifics Beyond Politeness Markers: Change of Footing through Shifting of Speech Style. In: Kádár D. Z., Haugh M. (Eds.), *Beyond "Politeness": The Dynamics of Interactional Honorifics*. Amsterdam–Philadelphia: John Benjamins, 2015. P. 97–121.

41. HAN J. K., Sohn Y. S., Yoo K. W. The Korean Language and the Effects of its Honorifics System in Advertising: Deferential vs. Informal Speech as Regulatory Prime on Persuasive Impact. *Marketing Letters*. 2005. Vol. 26(3). P. 321–333.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Найчастіше згадувані корейські слова серед глядачів дорам (за результатами опитування)

Корейське слово (з перекладом)	Кількість згадувань (учасників =20)
진짜 (справді)	18
대박 (неймовірно)	15
귀여워 (милий)	14
사랑해요 (я вас люблю)	13
제발 (будь ласка)	12
밥 먹었어? (ти поїв?)	12
잘했어 (молодець)	11
슬퍼 (сумно)	10
미안하다 (вибач)	10
엄마 (мама)	10
잠시만요 (одну хвилинку)	9
깜작이야 (ой!)/(налякав!)	8
맛있어 (смачно)	10
축하해 (вітаю)	7
싫어 (не хочу)	7
언니 (старша сестра)	7
어빠 (старший брат)	6

아니요 (ні)	5
배고파 (голодний)	5
감사합니다 (дякую)	10
안녕하세요 (привіт)	9
헐 (вигук здивування)	8